

**Anarko-Madrabazlar:
Kapitalizmde
Anarşizan Hiçbir Şey
Yok**

Daibhid

2003?

İçindekiler

Kiralık İnsanlar: Eğlence ve Kazanç için Kendinizi Satmak	5
Daha fazla = Daha iyi??	6
Kârı İnsanlardan Üstün Tutmak	7
“Anarko” kapitalizm: Burjuva Bombardı- manı	9
Patronlarla “Anarşi”	10
Silahlı Fedailer	11
Her şeyden önce mülk sahipleri	12

“Herkesten kerizliğine göre, herkese açgözlülüğü kadar.”

Kapitalistler, satın alan halkın gözünü boyamak için eski ve yıpranmış ürünlere parlak ambalajlar giydirmeye her zaman heveslidirler. Bu şekilde, aslında geçmişte insanlara sundukları aynı ürüne olan talebi yeniden canlandırmayı umarlar.

Bu sadece *“anarko”* moda olarak adlandırılabilir. Şeyin arkasındaki mantıktır; yani, bir şekilde, mucizevi bir biçimde, kapitalizmin özgürlük, hürriyet ve anarşi ile ilgili olduğu yanlışlamasını yaratma çabasıyla, anarşist içeriğe sahip olmayan anarşist biçimlerin gasp edilmesi ve benimsenmesi!

Aşağıdaki terimler genellikle bu *“bırakınız yap-sınlarca”* (laissez-faire) kapitalistler tarafından kendilerini tanımlamak için kullanılmaktadır:

- “anarko” kapitalist
- Liberteryen
- Liberter Kapitalist
- Anark
- “anarşist”

Bizler (gerçek anarşistler, örneğin yöneticilere muhalefet edenler) herhangi bir terimin sahibi olduğumuzu iddia edemesek de, anarşist terminolojinin

“*bırakınız yapsınlar*” kapitalist kullanımındaki göze batan tutarsızlıklara işaret etme yükümlülüğümüz var. Onlar “*Anarşist*” kavramını kullanıyorlar, ama güvenilirlikleri pahasına – neden? Çünkü kendi esas kimlikleri en basit sorgulamalara karşı bile dayanıksız.

“*Anarko*” kapitalistler aslında basitçe, devletin regülasyonlar ve vergilendirme yoluyla kendi karlarını kesmesine itiraz eden kapitalistlerdir. Devletle ilgili tek şikayetleri budur. Bürokratı hayatlarındaki, sadece kötü niyetlerinden dolayı dünyayı bürokrasiye boğma motivasyonu ile hareket eden alçak bir gulyabani olarak görürler.

“*Anarko*” kapitalistler özel mülkiyete, sınıf ayrımlarına, sosyal katmanlaşmaya, servetin yoğunlaşmasına ve toplumdaki diğer burjuva zimbirtilerine itiraz etmezler. Onların ütopya fikri, kelimenin tam anlamıyla her şeyin satılık ve pazarlığa açık olduğu, hesap sorulamaz, sınırsız şirket gücünün olduğu bir dünyadır.

Kiralık İnsanlar: Eğlence ve Kazanç için Kendinizi Satmak

“Anarko” kapitalist etik, hümanist değerlerin savunulması olmaktan çok, bu değerlerin keyfi ve insanlık dışı piyasa güçleri karşısında inkar edilmesi anlamına gelmektedir. “*Anarko*” kapitalist bakış açısıyla, “*İdeal*” toplumsal etkileşim, fuhuştur.¹

Fuhuş, örneğin, beklenen parasal kazanç için hizmetlerinizi satmak, şaşırtıcı bir şekilde “*anarko*” kapitalist “güçlenmenin” en yüksek tanımıdır. Kendinizi istediğiniz kişiye satabilme becerisi “*anarko*” kapitalist “özgürlük” fikridir.

Hiçbir şey piyasa güçlerinden muaf olamaz. Ne aileler, ne çocuklar, ne çevre ve tabii ki ne de siz! Kelimenin tam anlamıyla her şeyin bir fiyat etiketi olacaktır! Temiz hava, temiz su, barınma, insan organları – her biri kendi başına bir amaç değil, piya-

¹ Yazarın kavrama yüklediği anlamı ve tartışmalı olabileceğinin farkından olduğumuz bu kavramı tercih etmesinin nedenlerini bilmiyoruz. Ancak bu noktada “Prostitution” kavramının Türkçe karşılığı olan, “Fuhuş”un Arapça “azgın” ya da “utanmaz” anlamına gelen “fağışa” kelimesinden geldiğini ve dolayısıyla, geleneksel ahlaka dayalı bir içerğe sahip olduğunu, buna karşılık prostitution kavramının “ileri” anlamına gelen “pro” ile “satışa sunmak” olarak tanımlanan “stituere” kelimelerinin birleşiminden oluştuğunu vurgulamak gerekir.

sada satılabilir bir meta, bir üründür! Böyle bir distopyada, kolayca ürüne dönüştürülemeyen her şey anlamsız ve değersiz (elbette yalnızca ekonomik terimlerle değerlendirilerek) olarak görülerek dışlanacaktır.

Böylece görsel sanatlar, grafik tasarımına dönüşecek; yazı sadece reklam metni olacak; şiir, şuruplu tebrik kartı özdeyişlerine indirgenecek ve bu böyle devam edecektir – bildiğimiz beşeri bilimler yok olup gidecektir. Beşeri bilimler bölümleri giderek daha az akademik fon aldığı için bu durum yüksek öğretimde zaten yaşanmaktadır.

“Anarko” kapitalist için burada bir sorun bulunmamaktadır. Eğer beşeri bilimler ekonomik açıdan “değerli” olsaydı, üniversiteler bu alanlara daha fazla yatırım yaparlardı. Neden bu şekilde davranılıyor?

Daha fazla = Daha iyi??

Çünkü “anarko” kapitalist için “iyi” olan yalnızca kârlı olandır. Tersine, karlı olmayan şey “kötü” (ya da en iyi ihtimalle “değersiz”) olarak nitelendirilir.

Bu tutumun mevcut kültürümüzü nasıl zehirlediğini görebilirsiniz. “Anarko” kapitalist için herkesin kullanımına açık bir park, potansiyel bir otopark

anlamına gelirken, açık bir parkı böylesine sert ve faydacı bir şekilde nasıl savunabilirsiniz?

Bu paraya dayalı etik onların muhakemesini altüst eder. Eğer karlı olan iyi ise, o zaman bir milyon kopya satan bir kitap iyi olmalıdır, değil mi? Ya da 2.000 dolara mal olan bir palto, kendi tanımlarına göre yüksek kaliteli olmak zorundadır. Ancak durum böyle değildir. İyi bir kitap pek çok kişi tarafından satın alınabilir – ama aynı zamanda nesiller boyunca görmezden de gelinebilir! Çok sayıda insanın satın alması onu özünde iyi yapmaz!

Dahası, en çok satan şey en fazla sayıda insana hitap eden şey olma eğilimindedir – bu da insanları en az zorlayan veya rahatsız eden şeylerin genellikle ekonomik olarak en iyisini olacağı anlamına gelir. Bu şekilde, kapitalist bir toplumda, sanat ve edebiyat insanlara kendilerini iyi hissettiren birer propagandif zırvaya dönüştürüldükçe kültür de sönüp gider.

Kârı İnsanlardan Üstün Tutmak

“Anarko” kapitalistler iyi ve kötünün tek ölçütü olarak piyasayı gördükleri için, aslında etkili etik değerlendirmeler yapamazlar! Bu durum tüm düşün-

celerine sirayet eder – zengin girişimcileri erdemın örnekleri olarak görürler ve bunu yalnızca paraya dayalı etiklerine bağlayarak yaparlar. Eğer bu ahlak anlayışı doğruysa, o zaman ABD’de Bill Gates insanlık tarihinin en erdemli insanı olmalıdır! General Motors şirketlerin en erdemlisi olmalıdır! Dolayısıyla bu açıkça yanlıştır: Erdem (örneğin, iyi ve kötü) paraya dayalı ekonomik kavramlarla belirlenemez.

“Anarko” kapitalist “özgürlük”, gücünüzün yettiği her şeye sahip olma özgürlüğüdür! Dolayısıyla, “anarko” kapitalist bir toplumda en çok paraya sahip olanlar EN ÇOK özgürlüğe sahiptir – bu da EN AZ paraya sahip olanların EN AZ özgürlüğe sahip olacağı anlamına gelir. Bu gerçek anarşistleri çok rahatsız eder. “Anarko” kapitalistleri ise zerre kadar rahatsız etmez.

Anarşistlere göre özgürlük HERKES için mevcut olmalıdır, sadece parası olanlar için değil! Aksi takdirde anlamsızdır. Gerçek anarşistler özgürlüğe asla bir fiyat etiketi koymazlar!

İşte bu fark, anarşist tutarlılık için gerekli olan devrimci, radikal bakış açısının aksine, “anarko” kapitalizmin açıkça burjuva, gerici doğasını ortaya koymaktadır.

“Anarko” kapitalizm: Burjuva Bombardımanı

“Anarko” kapitalistler özgürlükten Randcı (Ayn Rand) bir tanımlamayla negatif biçimde bahsediler: “fiziksel şiddetin olmaması”. Kapitalizmi bu etüğün özü, devleti de bunun antitezi olarak görürler (Devleti “güç tekeline sahip kurum” olarak tanımlarlar).

Bu, savundukları anarşizmin temel taşıdır. “Devlete karşı çıkıyoruz; anarşistler hükümete karşı çıkarlar; dolayısıyla biz anarşistiz” derler.

Ancak anarşistler bu ifadeye bakar ve sorarlar: “Anarko” kapitalizm: Burjuva Bombardımanı

İşyerindeki patron ne olacak?

Zengin mülk sahibi ne olacak?

Kapitalist sanayici ne olacak?

Kilisedeki ihtiyar ne olacak?

Yargıç ne olacak?

Ailedeki patriyarka ne olacak?

Bu insanlar başkalarının hayatları üzerinde gerçek bir otoriteye sahip değiller mi? Bunların her biri, kendi tarzlarında, kontrol ettikleri kişilere utanç, sefalet ve aşağılanma getirmediler mi?

Patronlarla “Anarşi”

“Anarko” kapitalistin, kâr ve mülkiyete müdahale etmedikleri sürece devlet seviyesinde olmayan yöneticilerle bir sorunu yoktur! Dolayısıyla, eğer patronunuz telefonlarınızı dinliyorsa, “anarko” kapitalist, “X patronu çalışanlarını dinlemeye nasıl cüret eder?!” şeklinde anarşist bir duruş sergilemek yerine, “hey, her zaman yeni bir iş bulabilirsin” diyecektir. İşyerindeki zorbalığı sona erdirmek için çalışmalıyız!”

Aslında, “anarko” kapitalistlere için, istediğiniz kişi için çalışabilmek (“serbest meslek” örneğindeki gibi müşteriler için çalışmak da dahil) “özgürlük” olarak gördükleri şeydir. Bu, kimin patronunuz olacağını seçmek anlamına gelir! Ne seçim ama, değil mi?

Buna karşılık anarşistler, herhangi bir patron olması gerektiğini düşünmezler. Herkes günlük yaşamın kolektif sosyal yükünden adil olarak payını alır. Ve herkes çalışsa da, bunun tipik kapitalist angaryadan farkı, anarşide bir başkasının kârı için değil, kendi ihtiyaçlarımız için çalışıyor olmanızdır! Dolayısıyla, çalıştığımız şirketin sahibinin cebini doldurmak (ya da müşterilerinizin ihtiyaçlarını karşılamak) için 40 saatten fazla çalışmanız gerekmez.

Silahlı Fedailer

Dolayısıyla, bu aynı “anarşistler” mülklerini korumak için kolluk kuvvetlerine ve paramiliter fedailere güveneceklerdir. Şimdi, bu son zamanların Pinkerton²’larının devletçi baskının araçları olmadıklarını, daha ziyade özel “savunma şirketlerinin” çalışanları olduklarını belirtiyorlar. Ancak, patronları kim olursa olsun, üzerinizde kullandıkları copların aynı hissi vereceğini garanti edebilirim. Aslında, paramiliter güçler için daha az güvence vardır, çünkü belediye zabıta güçlerinin aksine, bunlar söz konusu kapitalistlerin ücretli çalışanlarıdır! Dolayısıyla, eğer patronları grevcileri vurmalarını isterse, bunu yaparlar ya da işlerini kaybetme riskini alırlar! Ve biliyor musunuz? Bırakınız yapsınlar kapitalizminin altın çağında, Pinkerton Dedektiflik Bürosu’nun ABD’nin dört bir yanındaki sanayicilere hizmet verdiği dönemde olan tam da buydu.

Dahası, “anarko” kapitalistler mülkiyet haklarını ve sözleşmeleri korumak için hala bir mahkeme sistemine ve dolayısıyla yasalara ihtiyaç duyacaktır! Bu özel yargı şirketleri, kendilerine en iyi ödemeyi

² 1850 yılında Allan Pinkerton tarafından ABD’de kurulan “Pinkerton Ulusal Dedektif Ajansı” isimli özel güvenlik ve dedektiflik şirketi

yapan müşterilerine “en iyi” adaleti sunacaktır! Ne adalet ama!

Bırakınız yapsınlar kapitalistleri insanlara ne olduğunu pek de umursamazlar; özgürlük ve serbestlik hakkındaki yüce beyanlarına rağmen, eylemleri bunları yalanlamaktadır. “Kimse sizi bir başkası için çalışmaya ZORLAMAZ” derler, ancak (çoğumuz gibi) bir sermaye birikimine sahip değilseniz, başka ne seçeneğiniz var? Ya çalışırsınız ya da açlıktan ölürsünüz!

Her şeyden önce mülk sahipleri

Bu ideolojinin hümanist bir yanı yok! Aslında, bırakınız yapsınlar kapitalizminin anarşizmin eski düşmanı olan faşizmle demokrasiden çok daha fazla ortak noktası vardır! İşyerinin en yüzeysel bir incelemesi bile bu gerçeği ortaya koymaktadır: işyerinde son sözü kim söyler... ortalama bir işçi mi, yoksa patron mu? Elbette patron. Bu yüzden onlara “Patron” deniyor. Bırakınız yapsınlar kapitalistleri, burası onların malı, dolayısıyla yetki de onlarda diyor. Katıksız, tepeden inme, faşizan karar alma mekanizması devrede.

Elbette işyerleri, çalışanları karar alma sürecine dahil etmek şeklinde büyük bir şov yapıyorlar, ancak bu dahil etmenin, sahiplerin şirket içinde gerçekten İŞ YAPAN insanların tavsiyelerine ve deneyimlerine başvurmak yerine, sahiplerin zaten vermiş oldukları kararları onaylamaya ve uygulamaya odaklandığını görürsünüz! Nihayetinde, belirli bir mülk söz konusu olduğunda, nihai yetki sahiplerindedir. Anarşistler haklı olarak bunu son derece otoriter olarak görürler; “anarko” kapitalistler ise aksini iddia eder ve size kendi şirketinizi kurmanızı ya da serbest meslek sahibi olmanızı tavsiye ederler (sanki bunlar etkili çözümlermiş gibi)!

Anarşizm adaletsiz otoriteye meydan okumakla ilgilidir (ve zor yolu ile kurulan her otorite adaletsizdir); kapitalizm ise başkalarının emeği üzerinden kâr elde etmekle ilgilidir. Bu ikisinin hiçbir ortak noktası yoktur! Bu dünyanın “anarşistleri”, “anarko” kapitalistleri, bırakınız yapsınlar kapitalistleri ve liberteryenleri, yöneticilerin kârlarını kesintiye uğrattığı durumlar dışında, yöneticilere itiraz etmezler! Bu da onları anarşist değil, karakter, ahlak ve mizaç olarak açıkça burjuva yapar. “Anarko” kapitalizm, yukarıda belirtilen nedenlerden ötürü, anarşist olmaktan ziyade post-endüstriyel feodalizm ve düpedüz faşizm ile daha fazla ortak noktası olan gerici bir inançtır.

Anarşist Kütüphane

Daibhid
Anarko-Madrabazlar: Kapitalizmde Anarşizan
Hiçbir Şey Yok
2003?

23.12.2023 tarihinde şuradan alındı:

yeryuzupostasi.org

Çeviri: Yeryüzü Postası

Çevirenin Notu: *2010 tarihli bu metni, dünya genelinde aşırı sağın yükseliş eğiliminin bir uzantısı olarak Arjantin'de iktidara gelen ve zaman kaybetmeden sermaye yanlısı politikaları yürürlüğe sokmaya başlayan Javier Milei'nin kendisini "anarko-kapitalist" olarak tanımlıyor olması nedeniyle yayımlıyoruz.*

İngilizce Aslı: Anarcho-Hucksters: There is
Nothing Anarchistic about Capitalism

tr.anarchistlibraries.net